

การสำรวจภาวะการผลิตและการค้ำมันสำปะหลัง ฤดูการผลิตปี 2557/58

สมาคมที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมันสำปะหลัง ทั้ง 4 สมาคม ประกอบด้วย สมาคมการค้ำมันสำปะหลังไทย สมาคมโรงงานผลิตมันสำปะหลังไทย สมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสมาคมแปงมันสำปะหลังไทย ร่วมกับ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการสำรวจภาวะการผลิตและการค้ำมันสำปะหลัง ฤดูการผลิตปี 2557/58 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ดำเนินการสำรวจ ระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม, 17-20 สิงหาคม และ 31 สิงหาคม - 5 กันยายน 2557
2. พื้นที่สำรวจประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกมันสำปะหลัง รวม 50 จังหวัด
3. คณะสำรวจ ได้ประเมินผลการสำรวจภาวะการผลิตและการค้ำมันสำปะหลัง ฤดูการผลิตปี 2557/58 สรุปผลการสำรวจได้ดังนี้

3.1 ดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง ไม่พบการระบาดของศัตรูพืช **คาดว่า จะมีพื้นที่เก็บเกี่ยวรวมทั้งสิ้นประมาณ 8.836 ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ 3.536 ตัน และผลผลิตรวมประมาณ 31.240 ล้านตัน**

3.2 เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณผลผลิตปี 2556/57 ซึ่งมีพื้นที่เก็บเกี่ยว 8.657 ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 3.492 ตัน และผลผลิตรวม 30.228 ล้านตัน **พื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.06 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.26 และผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.35**

4. สถานการณ์การผลิต

พื้นที่เพาะปลูกโดยรวมคาดว่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับฤดูการผลิตปี 2556/57 เกษตรกรหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ ได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกมันสำปะหลัง แทนในพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน และพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เนื่องจากราคาสูงใจกว่าพืชไร่ชนิดอื่น อย่างไรก็ตามในหลายพื้นที่ของภาคตะวันตก และภาคกลาง เกษตรกรได้ปลูกมันสำปะหลังแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แต่เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะแล้งและฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน ทำให้มันสำปะหลังบางส่วนเสียหาย และขาดแคลนท่อนพันธุ์ เกษตรกรจำเป็นต้องเปลี่ยนกลับไปปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทน รวมทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โรงงานน้ำตาลได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น

ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่คาดว่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับฤดูการผลิตปี 2556/57 เนื่องจากในพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่ของประเทศ มีสภาพอากาศเอื้ออำนวย เหมาะแก่การเจริญเติบโตของต้นมันสำปะหลัง แต่ในบางจังหวัดมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะแล้ง และฝนทิ้งช่วง

ปัญหา

- ปริมาณหัวมันสดที่ผลิตได้ ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม เกษตรกรจะเก็บเกี่ยวผลผลิตจำนวนมากออกสู่ตลาด ทำให้เกิดอุปทานส่วนเกิน ส่งผลให้ราคาหัวมันสดตกต่ำในช่วงเวลาดังกล่าว
- สถานการณ์การขาดแคลนแรงงาน และอัตราค่าจ้างแรงงานภาคเกษตรที่สูงขึ้นในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

- ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ควรส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตหัวมันสด รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานด้านการผลิตให้กับเกษตรกร ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ และภาครัฐควรมีมาตรการเสริมด้านการบริหารจัดการ เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการผลิตและความต้องการของตลาด ซึ่งจะส่งผลต่อเสถียรภาพราคามันสำปะหลังทั้งระบบ
- ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องจักรกลเกษตรสำหรับการปลูกและเก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง รวมทั้งสนับสนุนการนำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และทดแทนการใช้แรงงาน

ข้อสังเกต

- พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในภาคตะวันตก ภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลาง ในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2557 บางแห่งได้รับผลกระทบจากภาวะแล้ง และฝนทิ้งช่วง ทำให้มันสำปะหลังชะงักการเจริญเติบโต บางส่วนเสียหายโดยสิ้นเชิง ต้องปลูกทดแทนช่วงปลายเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2557 มีแนวโน้มที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาดช้ากว่าปกติ
- คณะสำรวจมันสำปะหลังได้รับรายงานการเกิดโรครากเน่าเพิ่มขึ้น ในบางพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ กำแพงเพชร เชียงราย ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา เป็นต้น

คณะสำรวจภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลัง ฤดูการผลิตปี 2557/58

5 กันยายน 2557